

Jiří Glatt s chovným samcem labutě černé

Pohled na část chovného zařízení

Návštěva u chovatele

Jiří Glatt, Nehvizdy

Jirko, ty jako velký zemědělec, kdy jsi začal s chovem ptáků? Kdo tě k tomu přivedl?

Já jsem vlastně panelákové dítě, nepocházím úplně z venkova, i když jsem od malička jezdil k babičce a všechny víkendy a prázdniny jsem byl tady v Nehvizdách. Ale nějaký vztah tu musí být, asi to musí být genetika, protože dědeček byl velký sedlák a po revoluci mi pole vrátili. U nás se říká taková historka, že když mi byly čtyři roky, tak jsem babičce nabízel za čtyři kačenky televizi. Ale jinak jsem choval všechno možné, v paneláku jsem začal s křečkami. První byl křeček syrský, měl jsem několikrát mladé a nevěděl jsem, co s tím, tak jsem je dával v Praze do akvaristiky a prodával je tam za 7 korun. To byly moje začátky. A pak jsem dostal po babičce velký statek, ale v hrozném stavu, jak to tak bývalo. Nejdřív jsem udělal voliéry, se ženou jsme bydleli v rozbitém baráku, ale hlavně že jsem měl voliéry. Pak

Kohout kura zeleného

jsem choval holuby, slepice, kachničky, stále „placaté zobáky“. A mám takovou smůlu, že se mi líbí všechno. Daleko jednodušší to mají ti, co třeba chovají jenom kanáry nebo „zahnuté zobáky“. Chovám tedy odjakživa a buduji chov neustále, desítky let, pořád to rozšiřuji. Všechno, co mám, si nechávám a neustále jdu dál, pak k tomu přidám něco dalšího, dokud je kam. I když našťásti už jsem limitovaný plotem. Dnes chovám všechno možné, máme tady asi 130 druhů ptáků, což už není koníček, ale kůň.

Takže tebe to táhne spíš k ptákům s placatým zobákem?

Ano, pak hrabaví, holubi, hrdličky a po papoušcích kroužkám léta, oni jsou krásní, tak nějakého zástupce pořídíme taky, něco chystáme. Teď to podporuje i naše ošetřovatelka Alča, která má papoušky vysloveně ráda, takže se dáme i do těch papoušků.

A který druh ptáka, z těch 130, které máš, je pro tebe takový nejoblíbenější?

Nemám nejoblíbenější, fakt se mi líbí všichni, proto je mám.

Kolik máš voliér? Viděl jsem, že některé jsou skutečně obrovské.

Nevím přesně, 50 nebo 60? Nevím. Těch velikých je pár. Když zjistíš, že si chceš pořídít nějakého nového ptáka, tak pro něj zase musíš udělat novou voliéru. U plameňáků jsem chtěl například udělat větší rákosovou čističku, tak jsem si říkal, že když už tam udělám rákosovou čističku, mohl bych udělat nějakou malinkou vodu, a když tam bude malinká voda, mohla by tam být nějaká kačenka, a když tam bude kačenka, měla by tam být ohrádka, no a všechny jsou vysoké, tak nemůžu udělat nízkou, takže najednou mám další voliéru.

S tím krmením a poklizením to tedy musí být dřina, jak dlouho to krmení děvčata chystají?

Pro dvě holky je to čtyři až pět hodin krmení denně i s přípravou. Je to náročné, mícháme směsi, krájíme ovoce, zeleninu, kostičky...

Viděl jsem, že máš také smíšené voliéry, jsi spokojený s tím, jak to funguje?

To se mi vždycky nelíbilo na papouškáři, že mají dvě bidla a nic. Tyhle smíšené voliéry mám rád, je to kousek přírody. Je to krásné, to ano, ale chovatelsky nepraktické. Na odchovy jsou smíšené voliéry prostě vždycky problematické. Ale třeba u té skupiny ibisů, tam to funguje. Tam si můžu tu kolonii tvořit tak, že jim tam dám více druhů a ono jim to nevadí.

Mě zaujala ta voliéra s bažanty „argusy“.

Ti argusové fungují, jsou tam s kury zelenými, vyhovují si, nehoní se, je to prima voliéra. Přidal jsem tam banánovce a je to bezvadné.

A není problém, když mladí banánovci vyskočí z hnízda?

Ne, to je zajímavé, že ten argus na to, že je veliký, je absolutní klidáš. Ty pralesní druhy jsou obecně takové „bambulovité“,

Mladý samec marabu

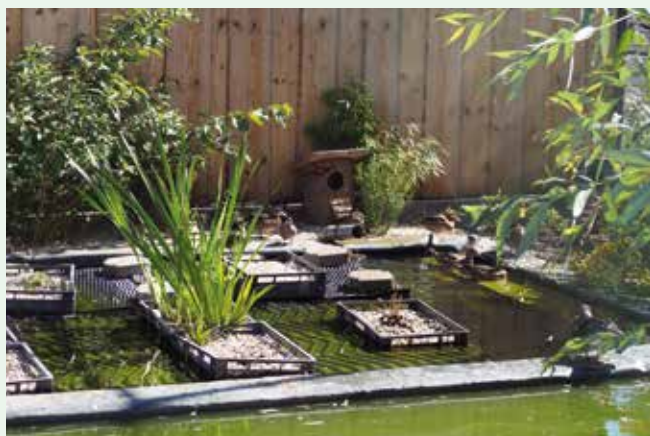
Hnízdící sovice sněžná

Skupinka plameňáků karibských

Seriema rudozobá

Nádrž pro vodní drůbež

celý den sedí. Ráno a večer divočina, ale přes den se někam zašijí a nic. Je dobré, že tyto druhy nejsou agresivní.

A pak jsou u tebe úžasní holubi korunáči.

Tak ti jsou krásní, ale dají nejvíc práce, protože nám snášejí vejce na zem. Takže co odchováme, tak jedině uměle. Naštěstí obě dvě ošetřovatelky jsou moc šikovné, odchovaly sovičky, ošetřovatelka Eva odchovala korunáče. Tady je to nezbytné. „Naštěstí“ korunáči snášejí na zemi, takže se vajíčka nerozbijí.

A čím se korunáči dokrmují, klasickou dokrmovačkou?

Ne, to je taky problém. Takhle spousty chovatelů zabilo vylíhlá holoubata, ale naštěstí Kuba Janosch vozí speciálku vysloveně pro holuby, takže ta je dokonalá a Kuba nám chovatelům v tomhle faktu hodně pomohl.

A čím se tyto holubi živí, jsou měkkožraví?

Je to převážně zrnožravý holub, ale tak z 25 % procent žere zeleninu nebo granule, ale ovocné.

Jaké druhy krmení ve svém chovu konkrétně používáš?

Když začneme od těch holubů, tak používám od Lundi směs hrdlička, dále od Lundi spousty granulí a od Versele-Lagy T16 a pak ještě od Versele-Lagy speciální granule pro měkkožravé holuby. A samozřejmě spoustu ovoce a zeleniny.

A bažanty krmíš čím?

Bažantům dělám jako základ obyčejnou granulovanou bažantí směs, ale vždycky domíchávám trošičku zrnin a hlavně těm bažantům denně dávám

Ošetřovatelka Alena s holubem korunkatým

Jeřábi bělošijí

Bažant paví šedý

Mundžak s mládětem

zelený, ovoce, mrkev (tu dáváme v podstatě celý rok).

No a pak tam máš plameňáky, ty krmíš čím?

Plameňák je na krmení nejjednodušší, stačí mu pytel granulí. Plameňáci jsou vlastně strašně snadní. Mám u nich husičky a dávám jim misku zeleniny namíchanou s pšenicí a plameňáci přijdou a taky jim to sežerou, to je zajímavé. Tak jsme jim to museli začít dávat pod keř, protože 14 dní měly husičky hlad, jak jim to plameňáci vždycky sežrali.

To je možná výhoda těch společných voliér, že si ta zvířata trochu obohacují krmnou dávku. Někdy výhoda, jindy nevýhoda, když ti sežerou to, co nemají. Záleží, kdo je rychlejší, kdo pomalejší.

Viděl jsem, že tam máš zajímavý nový přírůstek.

Ano, teď je nový přírůstek čáp marabu. To je mrchožrout, žere to v podstatě cokoliv. Ale je to tak drahý pták, že mu nedáš chciplou kočku nebo slepici, že jo? Jsou proto odchováváni hlavně na rybách a pomaloučku přecházíme z ryb na kuřata. A to jsme u toho krmení, to je horor.

A dopáruješ toho marabu?

Marabu bude oříšek. Marabáka mám ze Zoo Dvůr Králové deponovaného, musel o tom rozhodnout koordinátor

Výreček bělolící

chovu ve Španělsku. A já ho mám doma tři měsíce. Doufám, že ho dopáruji, ale nebude to jednoduché.

No a pak máš taky nějaké ty malé dravce.

Ano, proto si chováme myši. To jsem odkoukal od Čestmíra Drozdka, hodně se „domácí výrobou“ ušetří. Když si vzpomeneš a potřebuješ je, tak je máš po ruce. Teď dokrmujeme sovy a každá sova sežrala třeba pět šest holátek, tak to bych ho sháněl každý den. To je výhoda toho

domácího chovu. Kromě myši takhle chováme ještě šváby, ale nikdy jsem se nedostal k tomu, jak Čestmír chová sarančata, to by se mi líbilo. A někteří ptáci by to ocenili. Já to zkusil asi dvakrát, ale nebyl jsem s nimi moc úspěšný.

A moučné červy dáváš?

Moučné červy krmíme, máme dobrou cenu. Něco to krmení stojí, ale já mám vypracovaný dobrý zdroj. Jezdím po různých skladech, tak jsem se dostal s majitelem dohromady a беру hodně krmení apod. Pak je kousek od nás velkosklad ovoce – zelenina, odtud mám mrkev za krásnou cenu. Krmení je pro ta zvířata základ. Ale ty směsi kupují. Zkusili jsme před lety zmíněnou směs „hrdlička“ sami namíchat, ale není to ono. Takže to kupujeme. Dneska je to všechno vlastně jednoduché.

Ty máš také celou řadu tropických druhů ptáků, kde je máš přes zimu?

Povedlo se mi získat docela dobrý zdroj a vše nyní stavím z PUR panelů, sháním i ten výměťový, když jim zbyde nařezaný, naučili jsme se to řezat, dneska potřebují klempíře, kteří to pospojují, ale stojí to pak léta. Vše to je PUR panel 10 cm široký. A okna podobně, když přijedeš do firmy a popíšeš jim, co chceš, tak tě přivedou do skladu, kde je spousta neprodaných,

Hnízdící pár holubů bronzovokřídých

Pohled do zázemí

Surikaty s mládětem

Bažant argus okatý v obrovské voliře

nevyzvednutých oken, vrácených oken a dají ti je za „nákupku“. Díky tomu ty domečky nestojí takové peníze. A u tebe jsem očíhнул ty sálavé topné panely, nevěřil jsem tomu, že to vytopí, ale opravdu ano. Takže ta wattáž není tak hrozná. To znamená, že za ty roky, co stavím z PUR panelů, už to mám vyzkoušené... všechny ty termostaty, hydrostaty, odsávám vlhkost. Principiálně jsou ale stavby z panelů dobré.

Dozvěděl jsem se, že jsi byl v Holandsku, a protože už nějakou dobu ty ptáky chováš, máme u nás v tom chovu drůbeže a vodních ptáků srovnatelné chovy s tím, co je v zahraničí, nebo to chce ještě přidat?

Máme, nevím, jak je to u papouškářů, ale v našem „oboru“ jsou chovy srovnatelné. Vždyť i ten materiál jsme přivezli z venku. A co je zajímavé, my jsme pro ně vážení klienti, protože nakupujeme. Jezdíme tam léta, chceme vidět něco nového, jezdíme s bažantáři, s chovateli hmyzožravých ptáků, do zoo, po chovateli, dnes už tam máme hromady známých, ke kterým se léta vracíme.

No u nás papouškářů už je to taky srovnatelné. Dřív jsme my nakupovali venku, ale dnes už jsme se propracovali natolik, že i řada zahraničních chovatelů nakupuje u nás.

U nás to samé. Asi už jsme vše dohnali.

A když máš takhle velký areál, máš v rámci rodiny nějakého pokračovatele?

No, to je horší, nemám, ale přiznám se, že mě to netíží. Zvykl jsem si, teď mám malou vnučku, tak ji už od začátku zkouším, uvidíme...

Z bažantovitých jsem u tebe viděl hodně pavích bažantů.

Paví bažanti nám jdou. Nesou jen dvě vajíčka, ale tolikrát za sezonu, že je to neuvěřitelné. Jedna slepice snesla snad už dvacet vajec. Už jsem přešel na chudé krmení, aby ty slepice nenesly. Jenže držíš vajíčko v ruce a říkáš si: „Přece ho neuvěřím, že jo?“ Ten šedý paví je takový vděčný

bažant. Ten malajský už je trochu náročnější. Sedé paví mám celoročně venku, ale ty malajské mám v teple. Šedý paví je ideální bažant – krotký, vydrží zimu, nevádí mu to, žádný poděs. Já už bych dneska rád opustil ty „divoké druhy“, co lítají sem a tam při sebemenším vyrušení. Vzdal jsem se třeba různých větších křepelk, to byly poděsové, tyhle křepelky lítaly jak bláznivě.

A moc se mi tady líbily perličky supí. To je druh, který se příliš často nevidí.

Máme tady perličky chocholaté a supí. Měli jsme léta normální perličky, ale ty řvou hodně, takže jsme se jich postupně vzdali. Teď máme ty dva druhy a jsem zvědavý, jestli se nám něco povede. Perličky supí chovám léta, ale ještě jsem neviděl, jak vypadá vajíčko. Nicméně na příští rok tomu věřím. Protože s těmi posledními jsem si přinesl informace od jednoho chovatele v Maďarsku, který mi řekl, jak to dělá, že teda celou zimu musí být v teple, ač zvládají naši zimu. Ty mé byly v zimě, ale taky jsem neviděl vajíčka. Tak doufám, že se to vylepší.

Viděl jsem tady u vás také málo chované seriemy rudozobé. To je z mého pohledu velmi zajímavý pták.

Seriema je hrozně zajímavý pták. Já jsem k nim přišel tak, že jsem odchoval

australské volavky, které ode mě chtěla Zoo Plzeň, a nabídla mi za ně seriemy. Tak jsem si je vzal. Letos poprvé sedli, ale měli to čisté. Seděli asi na 4 vajíčkách, jedno zmizelo, tři byla čistá. Pak byla ještě druhá snůška, ale ta také nedopadla.

Za sebe musím říci, že mě naprosto nadchli sokolící malí. Jak se ti daří jejich chov?

Je to africký druh a jeden z nejmenších druhů sokolovitých, opravdu krásný pták. Zvláště samička, která je dokrmená, tak ta je velmi kontaktní. Od jara už hnízdí, ale zatím se nám odchov nepovedl. Je to výzva. Buď to rozbijí, nebo to je čisté, nebo se něco stane. Jednou se to nevylíhlo.

Jak je tento druh dlouhověký, kolik máš pokusů?

No doufám, že dost. Asi budou dlouhověcí. Věřím, že ještě mám šanci a odchovám je. Spíš abych se toho dožil já. J

A co máš v plánu dál? Viděl jsem, že tam máš rozestavený nějaký prostor, snad i na papoušky.

Tak, teď to přijde. Tam uděláme takovou malou sekci na papoušky a pak máme asi ještě dva plány. Jak máme lemury kata, tak se mi ještě moc líbí ten lemur vari. Lemuři jsou moc fajn zvířata.

Z malých savců jsem viděl i surikaty – snad i s mláďaty?

Pár jeřábů korunkatých

Jiří Glatt s krotkou samicí sokolika afrického

Vysoko u stropu voliéry hnízdí ibisové rudí

Surikaty se nám konečně taky povedly. Loni se nedařily a pak tady byl někdo z brněnské zoo, slušný pán, tak mi to neřekl, ale někde jsem pak slyšel: „Má je tlusté jako prase, tak to nikdy mladé mít nebudou.“ J Tak jsem jim dal dietu a hned máme mláďata.

A mundžaka mladého taky máte, že?

Mundžaky máme, těch už jsme odchovali spousty, ale vždycky samé kluky. Jednu jedinou samičku jsme měli a šlápla mi na ni kráva. Oni jsou ti malí mundžáci „funťové“, zůstanou tři čtyři dny ležet a nehne se to. Samozřejmě samice mládě porodila u krávy uvnitř na slámě a ty krávy, sice nechťic, ale šláply na to. Ale jsou hezcí, pěkný „invazivní“ druh. J

A nad velkou voliérou ti nadivoko hnízdí čápi.

Teď máme čápy, ale u nás, v tomhle kraji, je to docela rarita. Jeden rok si tu dokonce jeden čápi samec nosil větve na hnízdo. Když jsem pak stavěl veliký sloup na kameru, tak jsem mu tam postavil i základnu na hnízdo a teď kupodivu čápi

přilítli a sedí na hnízdě, každý den jsou tady.

No ale je potřeba říct, že ty máš ještě vlastní čápy.

No ano, mám čápy vlastní, letos jsem se poprvé dožil vajec, seděla, pečlivě seděla, ale bylo to čisté. Oba jsou handicap, jeden je ze záchranky z Jaroměře a druhý z plzeňské zoo. Jdou dohromady. V Jaroměři je jeden pán, který odchoval 35 čápů, má to krásně udělané, dvě stě metrů od potoka, vše pouští, něco rozdává, metr vysoko hnízdo, vše handicap. Čápům otevře vrata a oni jdou pěšky k potoku. Přes den ty mladé krmí kuřaty a čápi milostivě odpoledne přijdou, dokrmí a dělají, že je to dobré.

Ti čápi jsou strašně zajímaví, přivezl jsem si kilového čápa, krmíme, dobrý a za 14 dní čáp ležel v košíku jak mrtvý, vzbudil se na krmení, jinak zase padnul, až jsem tomu pánovi volal, co se stalo, že tam asi bude někde chyba. Ale ono je to jinak. Oni mají období, že na hnízdě dělají jakoby mrtvé, aby jim

nikdo nic nesebral, takže mají týden nebo deset dní, kdy leží jako mrtvolky.

Takže takový „komerční chov“?

No přesně, vše je to o penězích. A výkupy čápy neberou (smích). Ne, dělám si legraci, člověk musí dělat nějakou tu práci, aby si na tohle vydělal. Z těch ptáků, když vyděláme na krmení, tak je to dobré.

A jakou máš nyní vizi?

Věčně musím něco stavět, já od mládí pořád něco bourám a stavím. Něco už jsem taky třikrát přeboural. Takže to mě čeká dál, ještě tu mám staré objekty na bourání a pak na stavění. První moje vize jsou ti lemuři vari, pro ně se bude taky něco stavět, pak bych chtěl nějaké fenky – malinkaté lištičky, ty by se mi líbily, takže zase by to něco chtělo. Furt se bude stavět, dokud mi síly stačí.

A z ptáků? Co ti tu ještě chybí?

Zase jsme u těch placatých zobáků, tam je pole neorané. Já mám asi sedm osm druhů, na tu vodu by se ještě dva tři vešly. A čeká mě cesta do Rakouska na africké kachničky rodu *Nettapus*. To je taková malá kachna, docela vzácná a strašně špatně se množí, to se povede málokomu. A zajímavé je, že každý to má jinak, někdo to má v tropickém skleníku, druhý to má celý rok venku a má tam žárovku, kam se mohou přijít ohřát. Tak to je taková výzva. Tady je takový kolega, který jich koupil deset, a nepřežila ani jedna, natož aby viděl vajíčka.

Pak jsem toužil po dravcích. Dělával jsem poštolky a před několika lety jsem se zblbnul do kamčatského orla a samozřejmě vše po párech, takže když orla, tak pár. A kupodivu bych se k nim i dostal, ale ta spotřeba potkanů, ryb, nakrmit to, a přece jenom je to taky nebezpečné, takže nějaký rok jsem po tom koukal, ale teď bych řekl, že trochu couvám. Kachničky jsou jistější.

VETERINÁRNÍ LÉKAŘKA SE ZAMĚŘENÍM NA EXOTICKÉ PTACTVO

MVDr. Ľubica Nečasová

Diagnostika nemocí ptactva, endoskopie,
RTG, ultrazvuk. Odběry a vyšetření krve:
biochemická analýza, krevní obraz, osteosyntéza
zlomenin, pitvy uhynulých ptáků,
zajištění histopatologického vyšetření.

Veterinární klinika – Na Hrádku 8, 128 00 Praha 2
Tel.: 603 828 701, 224 923 717, 224 921 316